

waterschap
**Hollandse
Delta**

MEMO Mollen en ongediertebestrijding

Aanleiding

De aanleiding voor dit voorstel is 2 ledig.

1. Ontwikkelingen m.b.t. de situatie van de ongediertebestrijders van WSHD
2. De vraag uit de commissie WWV om te onderzoeken of de mollenbestrijding in eigen beheer kan worden uitgevoerd.

Inleiding

In deze memo wordt een uitwerking gegeven van de ontwikkelingen m.b.t. ongediertebestrijding en een antwoord gegeven op de bestuurlijke vraag en alsmede een mogelijk voorstel uitgewerkt om hier invulling aan te geven. Hierbij wordt een gemotiveerde afweging gemaakt tussen zelf doen, uitbesteden of een combinatie daarvan.

Mogelijke uitwerking:

Met betrekking tot de ongediertebestrijding (niet zijnde mollen):

- De intentie uit te spreken ongediertebestrijding voor de gemeente Goeree-Overflakkee te beëindigen; hierover met de gemeente Goeree in gesprek te gaan;
- Alleen ongedierte op eigen terrein te bestrijden;
- Bestrijding zonder gif uit te laten voeren door medewerkers Beheer & Onderhoud, CC;

Met betrekking tot de mollenbestrijding:

- De bestrijding van mollen op de primaire waterkeringen kunnen we vanaf 1 januari 2022 uitvoeren met eigen mensen als hiervoor de wens uitgesproken wordt (hiervoor 2 fte beschikbaar te stellen voor mollenbestrijding medewerker CC schaal 5);
- de kosten kunnen gedekt worden uit het materiele budget (à € 96.500) dat thans voor de inhuur voor mollenbestrijding is bestemd. Dit zou een verschuiving van exploitatiebudget naar formatie betekenen.

Doelstellingen

Ratten en ander ongedierte:

De doelstellingen die met de bestrijding van ratten nagestreefd worden zijn beperken van overlast en voldoen aan wettelijke normen. Elke eigenaar van gebouwen en terreinen heeft de verplichting om zo nodig ongedierte te bestrijden. Met name bij krooshekvuil en op de steunpunten is het bijna niet te voorkomen dat er ratten voorkomen. Deze dienen bestreden te worden met inachtneming van de relevante wettelijke bepalingen. Zo mag bijvoorbeeld geen gif meer gebruikt worden.

Mollen:

De mollenbestrijding heeft als doel om de grasmat van de primaire waterkeringen in een goede erosiebestendige staat te houden. Daar waar in de dikte van de kleilaag op de waterkeringen onvoldoende marge zit en daar waar de graafintensiteit van mollen (afgemeten aan het aantal molshopen per oppervlakte eenheid) te groot is dienen de mollen bestreden te worden.

Algemene afwegingen met betrekking tot de keuze zelf doen of uitbesteden:

Gestreefd wordt naar een goede balans tussen inbesteden en uitbesteden van taken, waarbij de voor- en nadelen goed zijn afgewogen ten opzichte van elkaar. Hierbij wordt gestreefd naar een economisch voordelige aanpak in combinatie met een aanpak die aansluit bij de kernwaarden; Zichtbaar – Verbinden – Vertrouwen.

Ongediertebestrijding (niet zijnde mollen):*Huidige inrichting:*

Tot op heden hebben we binnen WSHD 2 bevoegde ongediertebestrijders, 1 in team Oost en 1 in team West. Zij zijn opgeleid en bevoegd om zowel met als zonder gebruik van gif ongedierte te bestrijden zoals ratten, muizen en wespennesten. Voor bestrijding van eiken processierups, meeuwen e.d. wordt al een gespecialiseerd bedrijf ingehuurd. In team Oost wordt alleen ongedierte bestreden op eigen terrein. In team West wordt ook ongedierte bestreden voor derden. Hierbij voeren we een taak uit die tot de taken van de gemeente Goeree-Overflakkee behoort. Wij doen dit door aan particulieren op verzoek rattenvallen ter beschikking te stellen. Met de gemeente wordt overlegd of deze taak door of namens henzelf kan worden uitgevoerd

Met het uitvoeren van de werkzaamheden is een totale tijdsbesteding van eigen personeel gemoeid van ongeveer 350 uur per jaar, over het jaar verdeeld, waarvan 50 uur voor team oost, 300 voor west. Het verschil wordt veroorzaakt door de inspanningen die worden geleverd t.b.v. de gemeente Goeree-Overflakkee.

Doordat de ongediertebestrijding niet in het gehele beheersgebied uniform wordt uitgevoerd ontstaat er onduidelijkheid bij medewerkers en de omgeving. Tevens leidt dit tot ongewenste verschillen in de taakuitoefening door het waterschap binnen het beheersgebied.

Overwegingen toekomstige inrichting

Aangezien het bestrijden van ongedierte voor derde partijen zoals de gemeente Goeree-Overflakkee niet tot de reglementaire taken van het waterschap behoort is het wenselijk om de afspraken in overleg met de gemeente te heroverwegen en de intentie uit te spreken om de bestrijding te beëindigen. Rattenbestrijding op eigen terreinen kost grofweg 100 uur inzet van personeel op jaarbasis (voor het hele beheersgebied). Omdat bestrijden met gif een intensieve (dure/zware) opleiding vereist en de situatie zich slechts sporadisch voordoet is slechts 1 goed gekwalificeerde persoon binnen het eigen personeel voldoende. Bij uitval door bijvoorbeeld ziekte of in andere voorkomende gevallen kan indien nodig een gespecialiseerd bedrijf worden ingeschakeld.

Bestrijding zonder gif (zetten van klemmen) kan dan gedaan worden door eigen personeel van de afdeling beheer en operatie onder begeleiding van de huidige bestrijder van team Oost.

Mollenbestrijding:*Huidige inrichting:*

De mollenbestrijding wordt momenteel uitbesteed op uur basis waarbij uitgegaan wordt van 2.000 uur per jaar in de periode oktober-maart. Dit contract loopt af op 31 december 2021.

Overwegingen toekomstige inrichting;

Doel is het op een professionele en kostenefficiënte wijze uitvoeren van de mollenbestrijding. Dit is gemakkelijker te bereiken als er continuïteit is in de bemensing en de medewerkers ook in de arbeidsrelatie echt aan de organisatie gebonden worden. Hierbij past werken met vaste medewerkers.

Met het in eigen beheer uitvoeren van de werkzaamheden ontstaan als bijkomende voordelen:

- meer mogelijkheden tot rouleren van taken en verantwoordelijkheden;
- meer loopbaanpaden, hetgeen bijdraagt aan continuïteit en kwaliteit in de organisatie als geheel;
- De hoeveelheid werk in het rustige seizoen neemt toe waardoor een beter gespreide bezetting van de medewerkers ontstaat.

Uiteraard zijn er ook sterke punten te noemen voor het uitbesteden.

Uitbesteden heeft als voordeel:

- dat gemakkelijker ingespeeld kan worden op pieken en dalen in de vraag naar diensten;
- de kwetsbaarheid minder is b.v. bij ziekte of vertrek van medewerkers.

Uitbesteden is (ten opzichte van het resultaat wat wordt behaald) relatief duur.

Daarbij komt dat de mollenbestrijding juist in de rustige periodes plaatsvindt waardoor het opvangen van pieken en dalen voor dit specifieke werk veel minder relevant is.

De mollenbestrijding leent zich goed voor integratie in de bestaande werkprocessen. Inspectie van de waterkeringen wordt door eigen mensen gedaan bij de voorjaars- en najaarsinspectie aan de hand van een hiervoor ontwikkelde app.

Voor het bestrijden van mollen moeten wij 4 personen (twee part timers per regio) binnen de afdeling beheer en operatie opleiden die de bestrijding gaan uitvoeren. Deze personen kunnen in de resterende tijd meedraaien met de overige werkzaamheden van beheer en operatie, met name voor kleinschalig maaierwerk en terreinonderhoud. Hiermee wordt de kwaliteit van het terreinonderhoud verbeterd.

Toegevoegde waarde van inhuur versus eigen personeel op de belangrijkste waarden:

	Inhuur	eigen personeel
Zichtbaarheid, vertrouwen, verbinden	-	++
Continuïteit bij ziekte/verloop	+	-
Kosten	-	+

combineren van inhuur met eigen mensen:

ongediertebestrijding	Eigen mensen basis, inzet gespecialiseerd bedrijf in specifieke gevallen.
mollenbestrijding	Eigen mensen basis, geen inhuur voor opvangen pieken en dalen nodig

Omvang benodigde formatie

Om de mollenbestrijding uit te kunnen voeren is strikt genomen een capaciteit benodigd van net iets minder dan 2 fte CC, verdeeld over vier medewerkers. De achterliggende gedachte hierbij is dat er met de mollenbestrijding om en nabij 2.000 uur gemoeid is, geconcentreerd in de winterperiode, de overige uren kunnen dan gebruikt worden om de hieronder beschreven werkzaamheden en taken in de zomerperiode op te pakken.

Omdat het werven van mensen in dit soort functies voor minder dan 1fte praktisch niet mogelijk is wordt voorgesteld om twee fte te werven en het surplus aan capaciteit in te zetten in met name de werkzaamheden aan de terreinen. Het budget wat momenteel is gemoeid met de mollenbestrijding laat dit ook toe.

Om te voorkomen dat het voor de betrokken medewerkers alle tijd opslokt in het seizoen moet het werk in zowel Oost als West over twee medewerkers verdeeld worden. Een uitbreiding van de capaciteit zorgt er voor dat er in de zomer extra capaciteit ontstaat om een kwaliteitsverbetering te bewerkstelligen in het onderhoud van de terreinen. Voor dit onderhoud wordt nu regelmatig externe capaciteit ingehuurd voor circa €33.000. Met de uitbreiding van eigen capaciteit kan deze inhuur vervallen. Omdat het werk voor de mollenbestrijding zich in de winter concentreert zorgt dit er -ondanks het toenemen van de formatie- voor dat de dip in het werk in de winter (deels) wordt opgevangen.

Invulling vacatures

In de huidige arbeidsmarkt is het naar verwachting goed mogelijk de vacatures in te vullen. Wanneer vacatures eventueel niet direct in te vullen zijn, kan de capaciteit worden ingehuurd.

Financieel

Als de mollenbestrijding niet langer extern wordt ingevuld vervallen de hiermee gemoeide kosten. Ook de kosten voor inhuur tijdens piekperioden vervallen. De kosten per fte in schaal 5 bedragen om en nabij €52.000. Het materiële budget à €96.500 kan worden aangewend om mede de loonkosten te dekken. Hier tegenover staat dat de inkomsten die tegenover de bestrijding van de ratten staan ook wegvallen als we stoppen met de rattenbestrijding voor Goeree Overflakkee.

	Kosten/minder inkomsten	Dekking
Bijdrage gemeente (vervalt):	€20.000	
Beschikbare budgetten mollenbestrijding:		€96.500
Kosten inzet twee keer schaal 5	€105.000	
Kosten inhuur opvang piekbelasting zomer		€32.900
Totaal:	€120.000	€129.400

Hierbij komt nog dat de medewerker uit Team West op dit moment nog circa 250 uur besteedt aan de bestrijding van ratten. Deze tijd kan hij in de beoogde opzet besteden aan werk wat echt bij zijn functie (schaal 9) past.

Bij de personeelskosten is uitgegaan van het maximale bedrag in de schaal.

MEMO Mollen en ongediertebestrijding

AFWEGINGSKADER

Het afwegingskader wordt gebruikt om een keuze te maken of uitvoering van de mollenbestrijding gebeurt door de eigen organisatie, of door andere (markt)partijen.

Beschrijf bij elk onderwerp wat de argumenten en kanttekeningen zijn. Geef middels een score van 1 t/m 10 aan hoe zwaar dit weegt, waarbij 1 geldt als 'dit weegt niet zwaar mee' en 10 geldt als 'dit weegt heel zwaar mee'.

Casus: Mollenbestrijding

Achtergrond: De mollen bestrijding wordt momenteel uitbesteed op uur basis waarbij uitgegaan wordt van 2000 uur per jaar in de periode oktober-maart. Dit contract loopt af op 31 december 2021. Dit bied de mogelijkheid om te bekijken of deze werkzaamheden door de groep CC medewerkers gedaan kan worden.

Te besluiten door: VV (ivm formatie uitbreiding)

Onderwerp: Capaciteit							
<i>Denk aan: personele formatie voor uitvoering en/of toezicht en/of directievoering, piekmomenten in het werk, frequentie van het werk</i>							
'Zelf doen'				'Laten doen'			
Argumenten	score	Kanttekeningen	score	Argumenten	score	Kanttekeningen	score
<i>Uitvoering van de werkzaamheden voor mollen bestrijding door eigen mensen kan veel efficiënter door een</i>	7	<i>Goede afstemming nodig tussen BI en CC. Opleiden CC medewerkers voor het zetten van klemmen e.d.</i>	3	<i>Geen invloed op beschikbaarheid eigen personeel.</i>	1	<i>Het betreft hoofdzakelijk inzet in de winter periode waarin wel ruimte zit bij de CC medewerkers</i>	7

<i>nauwe samenwerking met de gebiedsbeheerders (inspectie dijken) Het voorkomt het onnodig "achter elkaar aan lopen".</i>							
<i>Betere spreiding van werkzaamheden over het jaar voor de CC groep door een extra taak in de relatief rustige winterperiode.</i>	10	<i>Opleiden Cc medewerkers voor het zetten van klemmen e.d.</i>	4	<i>Flexibiliteit in capaciteit door inzet personeel derden.</i>	7	<i>Ingehuurde krachten moeten ingewerkt en begeleid worden.</i>	6
<i>Mogelijkheid voor kwaliteitsverbetering op het onderhoudswerk in de zomerperiode door extra capaciteit in dit seizoen. Hiermee wordt de kans dat extra inhuur nodig is verkleind.</i>	8	<i>Beschikbaar budget voor mollenbestrijding inzetten voor extra Fte.</i>	3				

Onderwerp: Kwaliteit							
Denk aan: borgen van kwaliteit en/of verhogen van kwaliteit							
'Zelf doen'				'Laten doen'			
Argumenten	score	Kantttekeningen	score	Argumenten	score	Kantttekeningen	score
<i>Opleiden eigen medewerkers waarmee de kwaliteit in eigen hand komt te liggen .</i>	7	<i>Voldoende mensen binnen de groep moeten opgeleid willen worden.</i>	3	<i>Kwaliteit geborgd door inhuren gekwalificeerd bedrijf.</i>	8	<i>Kaders voor de uitvoering vanuit het waterschap moeten</i>	7

Verschillende waterschapsbelangen integraal afwegen mogelijk. B.v. alleen daar de mollen bestrijden waar ze nadelige invloed hebben op de keringen.	8	Om de afweging te kunnen maken is wel voldoende expertise nodig.	3

		helder zijn. Het kost tijd om hierop te toetsen.	

Onderwerp: Kosten							
Denk aan: effecten op kosten voor onderhoud en overhead, of investeringen nodig zijn							
'Zelf doen'				'Laten doen'			
Argumenten	score	Kanttelingen	score	Argumenten	score	Kanttelingen	score
Toename vaste kosten, 2fte. Vaste formatie voordeliger dan inhuur per eenheid.	5	Minder flexibiliteit	6	Afrekening op uur-basis / op regie. Flexibel, je kunt ook goedkoper uitkomen.	5	Kosten per eenheid zijn hoger.	5
Extra capaciteit kan ook ingezet worden voor kwaliteitsverbetering overige werkzaamheden CC groep (o.a. onderhoud eigen terreinen)	8	-					

Onderwerp: Belangen							
<i>Bijvoorbeeld strategische belangen, bestuurlijke belangen</i>							
'Zelf doen'				'Laten doen'			
Argumenten	score	Kanttekeningen	score	Argumenten	score	Kanttekeningen	score
Aantrekkelijke werkgever: vergroten taakveld/diversiteit werkzaamheden van de CC medewerkers. Dit wordt als een van de meest aantrekkelijke zaken in de functie ervaren.	8	Medewerkers moeten extra taak ook ambiëren en opgeleid willen worden.	3	Inzet geborgd door derden. Geen risico bij ziekte.	7	Betrokkenheid bij waterschaps taak is wellicht minder aanwezig.	8
Inzetten beschikbare budget voor eigen personeel geeft meer ruimte in de drukke zomerperiode.							

Onderwerp: Wettelijke verplichtingen							
<i>Denk aan: voldoen aan wet- en regelgeving</i>							
'Zelf doen'				'Laten doen'			
Argumenten	score	Kanttekeningen	score	Argumenten	score	Kanttekeningen	score
Criterium geen onderscheid				Criterium geen onderscheid			

Conclusie

'Zelf doen'				'Laten doen'			
Argumenten	score	Kanttekeningen	score	Argumenten	score	Kanttekeningen	score
Totaal:	61		25	Totaal:	28	Totaal:	33